

ПЪРВА АТОМНА

периодично издание на "АЕЦ КОЗЛОДУЙ" ЕАД
година XXV, брой 3/2015

Май
Юни

Тема на броя

Последваща партньорска проверка на WANO

ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРОЕНЕРГИЯ ПО БЛОКОВЕ

май

257951232 kWh

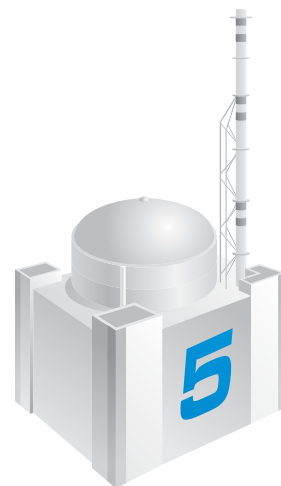

май

764340912 kWh

Общо:

1022292144 kWh

ЮНИ

706468896 kWh

ЮНИ

732919968 kWh

Общо:

1439388864 kWh

5 блок – в планов годишен ремонт до 18 май

ТЕМА НА БРОЯ

Последваща партньорска проверка на WANO в АЕЦ "Козлодуй" **2**

ХРОНИКА

Оперативно съвещание на дружества от Български Енергиен Холдинг **6**

Експерти от АЕЦ участваха в семинар по управление на качеството **7**

Работна среща на тема сигурност в системата на енергетиката **7**

Управление "Търговско" отпразнува 15 години от създаването си **8**

Сандружината на централата демонстрира отлична подготовка **8**

Международен ядрен форум на Булатом **9**

Специалисти по качеството от Колска АЕЦ обмениха опит с българските си колеги **9**

ПАРТНЬОРСТВО

БЯД се присъедини към декларация на световната ядрена общност **10**

Пет преглед на националните доклади по Единната конвенция за безопасност при управление на ОЯГ и РАО **10**

Предпускова проверка на АЕЦ "Барака" **11**

Осигуряване на безопасността на централи с реактори ВВЕР **12**

Заседание на Съвета на техническите ръководители към WANO – МЦ **12**

Компютърната сигурност в ядрената сфера **13**

Работни заседания в рамките на IFNEC **14**

Московският енергетически институт отбеляза своята 85-годишнина **14**

НА ФОКУС

Еконаграда за атомната централа **15**

VII Международен форум "Атомекспо – 2015" **15**

ПРАЗНИК

Ден на енергетика 2015 – традиция и увереност в бъдещето **16**

С ГРИЖА ЗА ДЕЦАТА

АЕЦ "Козлодуй" участва в Третата глобална седмица за пътна безопасност **19**

Екскурзия във Врачанския балкан **19**

Инициативи за Международния ден на детето **19**

ДЕН НА ОТВОРЕНИ ВРАТИ

АЕЦ "Козлодуй" посрещна 542 посетители **20**

Гостите разгледаха машинните и командните зали на най-големите генериращи мощности в България – хиляда-мегаватовите 5 и 6 енергоблок.

КУЛТУРА

През погледа на малките художници **22**

Домът на енергетика отбеляза своята 30-годишнина **22**

СПОРТ

Отборът на АЕЦ по канадска борба участва в първенството на Стария континент **24**

Клубът за физкултура, спорт и туризъм "Първа атомна" с европейски шампион **24**

Първо място в комплексното класиране на международен спортен фестивал **24**

Последваща партньорска проверка на WANO в АЕЦ "Козлодуй"

От 22 до 26 юни в АЕЦ "Козлодуй" се проведе последваща партньорска проверка на Световната асоциация на ядрените оператори (WANO) – Московски център.

Съгласно правилата на WANO тя се извършва приблизително 18 месеца след партньорската проверка в АЕЦ "Козлодуй" от края на 2013 г. В доклада, издаден след основната проверка от 2013 г., експертите на WANO регистрираха редица силни страни и добри практики. Екипът направи заключението, че АЕЦ "Козлодуй" е в много добро състояние, организацията и работните процеси са ефективни, персоналът е ангажиран с безопасността и експлоатира съоръженията на високо професионално ниво. Едновременно с добрите практики, в доклада бяха посочени и областите, в които могат да се извършат подобрения, с цел повишаване на безопасността и надеждността на 5 и 6 блок.

След основната проверка в АЕЦ "Козлодуй" бе направен подробен анализ на резултатите от нея. Изпълнена бе програма, дейностите по която бяха определени на база на препоръките от наблюденията

По време на откриването на проверката – ръководителят на екипа на WANO – МЦ Ян Наньо и изпълнителният директор на АЕЦ "Козлодуй" Димитър Ангелов (отляво надясно)

и формулираните области за подобрене.

Последващата партньорска проверка имаше за цел да оцени ефективността на изпълнените коригиращи мероприятия в областите за подобрене и постигнатия от централата напредък за изминалия 18-месечен период.

В екипа на WANO – Московски център бяха включени петима висококвалифицирани и опитни експерти от Словакия, Русия, Финландия и Украйна. Те се запознаха с работата

на българската атомна централа в следните области: организация и администрация, вкл. безопасност на труда; експлоатация; ремонт; радиационна защита; експлоатационен опит; обучение и квалификация; пожарна безопасност; аварийно планиране и готовност. Приложена бе същата методология, ориентирана към резултатите, която се използва и по време на основните проверки. Разликата бе в това, че наблюденията и интервютата, проведени от проверяващите, бяха фокусирани към определяне на текущото състояние в съответните области за подобрене.

Отчетът от последващата партньорска проверка даде количествена оценка на прогреса в областите за подобрене, като решаването на проблемите бе оценено по 4-степенна скала. Напредъкът в 9 от областите бе оценен на ниво А, т.е. екипът проверяващи счита, че проблемът е отстранен. Решаването на проблемите в останалите 5 области бе оценено на ниво В, което означава, че е извършен значителен обем работа, но е необходимо ръководството на АЕЦ да продължи да координира и контролира усилията, насочени към

подобряване на областта. Това е един изключително добър резултат, гордост за целия персонал на АЕЦ и доказателство за ефективността на обединените усилия при изпълнение на задачите.

На заключителната среща, проведена на 26 юни, ръководителят на мисията Ян Наньо (Словенске електрарне, Словакия) представи предварителен доклад с резултатите от

проверката. В своето изказване той заяви, че екипът на WANO оценява много високо извършеното до момента в българската атомна централа, а резултатите от проверката дават основание на АЕЦ "Козлодуй" да се гордее с постигнатото. Той изрази възхищението си от персонала на АЕЦ, който през дните на мисията е демонстрирал професионализъм и откритост в поведението си.

Заместник изпълнителният директор на АЕЦ "Козлодуй" Иван Андреев благодари на петимата експерти от WANO и на техните партньори от атомната централа за ползотворната работа. Той изтъкна, че атомната централа ще продължи да прилага най-новите стандарти в ядрената индустрия, за да гарантира високо ниво на безопасност и надеждна експлоатация.

Найден Найденов, директор "Развитие и модернизации": ОГРОМНА Е ПОЛЗАТА ОТ МЕЖДУНАРОДНИТЕ МИСИИ И ПРОВЕРКИ

Продължаваме да следваме нашия приоритет за все по-високо ниво на безопасност

Господин Найденов, как протече последващата партньорска проверка на WANO в АЕЦ "Козлодуй"?

Щастлив съм да заявя, че последващата партньорска проверка на WANO – Московски център премина много успешно, в атмосфера на колегиалност и сътрудничество, при пълна откритост и прозрачност.

Експертите от Асоциацията наблюдаваха нашата работа, състоянието на работните места, на технологичните помещения, на оборудването и сградите, провеждаха интервюта, проверяваха документацията. Екипът на WANO установи, че предвидените мерки в областите за подобрение са изпълнени или се намират в напреднал стадий на изпълнение.

Искам да поздравя всички колеги от АЕЦ "Козлодуй", които по време на проверката демонстрираха своето високо ниво на култура на безопасност, спазване на инструкциите, процедурите и правилата. Така за пореден път потвърдихме, че следваме нашия основен приоритет – все по-високо ниво на безопасност. С нашата работа ние се стремим ежедневно да гарантираме, че и занапред осигуряването на

безопасна, надеждна и ефективна експлоатация на 5 и 6 блок ще бъде на световно ниво.

Известно е, че АЕЦ "Козлодуй" е една от най-проверяваните централи. Колко всъщност са международните мисии и проверки през последните години в АЕЦ?

През годините в АЕЦ "Козлодуй" са проведени над 30 независими международни мисии и проверки.

Първата независима международна мисия е през 1990 г. Тогава Международната агенция за атомна енергия (МААЕ) проведе на 1 – 4 блок мисия ASSET (Assessment of Safety Significant Events Team – Екип за оценка на важни за безопасността събития). В Електропроизводство – 2 първата проверка е през 1991 г. – мисия OSART (Operational Safety Review Team – Екип за преглед на експлоатационната безопасност) на 5 блок.

Всички мисии и проверки са важни и са били полезни за нас, ще изброя само няколко от последните години:

- ▶ 2008 г. – Последваща мисия на МААЕ на 5 и 6 блок по програмата за модернизация;
- ▶ 2009 г. – Партньорска проверка на WANO на 5 и 6 блок;
- ▶ 2011 г. – Последваща партньорска проверка на WANO на 5 и 6 блок;
- ▶ 2012 г. – Преглед на Европейската комисия по изпълнение на стрес тестовете;
- ▶ 2012 г. – OSART мисия на 5 и 6 блок;
- ▶ 2013 г. – Партньорска проверка на WANO на 5 и 6 блок;
- ▶ 2014 г. – Последваща мисия OSART на 5 и 6 блок;
- ▶ 2015 г. – Последваща партньорска проверка на WANO на 5 и 6 блок.

Експертите са единодушни, че въпреки спецификите на различните мисии, това на практика е един ефективен механизъм за професионално сътрудничество. Можем ли да обобщим накратко ползите за атомните централи?

Огромна е ползата от независимите международни мисии и проверки. Те се провеждат от международен екип от експерти, които са утвърдени професионалисти с опит в отделните проверявани области. Заключениета се правят на базата на сравнение с определени стандарти и въз основа на съвместните експертни знания на екипа. Следователно, мисиите и проверките представляват открит обмен на знания, технически опит и добри практики на работно ниво с цел непрекъснато подобряване на програмите, процедурите и практиките, които се прилагат. А това е полезно както за проверяваната централа, така и за другите централи по света – чрез проверяващите експерти констатираните добри практики стават достояние на цялата професионална общност.

Ако трябва накратко да се обобщят ползите за проверяваната атомна централа, това преди всичко включва:

- ▶ Осигуряване на обективен (независим) анализ и оценка на състоянието на експлоатацията и експлоатационната безопасност по отношение на международните стандарти и/или най-добрите международни практики;
- ▶ Посочване на добрите практики в централата, установени в хода на проверката, което подпомага тяхното разпространение и прилагане в различни дейности;
- ▶ Предоставяне на конкретни препоръки и предложения за подобряване в отделни области,

за постигане на съответствие с най-добрите международни практики;

- ▶ Предоставяне на възможност за дискусии и обмяна на опит между персонала на АЕЦ и проверяващите експерти.

Всичко това подпомага централата в усилията ѝ към подобряване на нейната експлоатационна безопасност.

Искам да подчертая и още нещо, което е изключително ценно според мен – колегиалните отношения, доверието, откритият и честен диалог между експертите от проверяващия екип и от проверяваната централа. Това допринася за установяване на истинска прозрачност, на стремеж към взаимопомощ, към постоянно усъвършенстване и по-високи постижения, които се наложиха като отличителни черти на съвременната ядрена енергетика. Ние, работещите в АЕЦ “Козлодуй”, можем да се гордеем със своя последователен принос в този процес.

Коя е следващата проверка, която предстои в АЕЦ “Козлодуй”?

През 2016 г. в атомната централа предстоят две международни про-

верки. Първата е партньорска проверка SALTO на готовността на централата за продължаване на срока на експлоатация на 5 и 6 блок, планирана за м. юли 2016 г.

Съкращението SALTO произлиза от “Safety Aspects of Long Term Operation” – аспекти на безопасността по отношение на дългосрочната експлоатация. Проверката SALTO е нов вид всестранна проверка на инженерните аспекти на безопасността, насочена директно към стратегията и ключовите елементи на безопасната дългосрочна експлоатация на АЕЦ. Провежда се от международен екип от експерти, а заключенията са на базата на стандартите за безопасност на МААЕ и други документи на Агенцията, както и въз основа на обединения опит на международния проверяващ екип. Ключовите задачи на партньорската проверка SALTO са: оценка на текущото състояние на програмите за дългосрочна експлоатация и управление на стареенето в АЕЦ; определяне на съществуващите или потенциални проблеми във връзка с безопасната дългосрочна експлоатация; предлагане на мерки, насочени към преодоляване на откритите проблеми; подпомагане на обмяна-

та на опит.

В края на 2016 г., от 31 октомври до 9 ноември, в АЕЦ “Козлодуй” ще се проведе Корпоративна партньорска проверка на WANO. Проверката обхваща следните области:

- ▶ Лидерство в корпорацията;
- ▶ Корпоративно управление;
- ▶ Контрол и надзор в корпорацията;
- ▶ Независим надзор в корпорацията;
- ▶ Поддръжка и изпълнение на работите в корпорацията;
- ▶ Човешки ресурси в корпорацията;
- ▶ Комуникации в корпорацията.

Целта на корпоративните партньорски проверки е да се провери взаимодействието на корпорацията с персонала на ядрената централа. Критериите, по които се извършват, са записани в специален раздел в документа “Производствени задачи и критерии за тяхното изпълнение”, март 2013, PO&C 2013-1.

С тези две проверки ще се затвърди тенденцията в АЕЦ “Козлодуй” ежегодно да се провеждат международни мисии, като израз на нашия стремеж към все по-висока безопасност, към пълна откритост и максимална прозрачност.

Последващата партньорска проверка на WANO – Московски център премина в атмосфера на колегиалност и сътрудничество, при пълна откритост и прозрачност

ОПЕРАТИВНО СЪВЕЩАНИЕ НА ДРУЖЕСТВА ОТ БЪЛГАРСКИ ЕНЕРГИЕН ХОЛДИНГ

На 5 май АЕЦ “Козлодуй” беше домакин на изнесено оперативно съвещание на дружества от групата на “Български Енергиен Холдинг” ЕАД.

В работната среща взеха участие министърът на енергетиката Теменужка Петкова, народният представител Петя Аврамова – член на парламентарната комисия по енергетика, Жаклен Коев – изпълнителен директор на БЕХ ЕАД и председател на Съвета на директорите на АЕЦ, Живко Динчев – изпълнителен директор на “ТЕЦ Марица изток 2” ЕАД, Петър Илиев – изпълнителен директор на “Национална електрическа компания” ЕАД, и Андон Андонов – изпълнителен директор на “Мини Марица-изток” ЕАД.

Димитър Ангелов, изпълнителен директор на АЕЦ “Козлодуй”, подробно представи историята на изграждането, състоянието и перспективите пред атомната електроцентрала. Той акцентира върху постигнатото високо ниво на експлоатационна безопасност в работата на предприятието и върху стремежа за прила-

гане на водещите постижения от световния опит във всички аспекти на дейността на АЕЦ. Подчертано бе значението на ефективното производство на ядрените мощности, благодарение на което през изминалата година двата 1000-мегаватова блока, с дял от близо 34% от енергийния микс, дадоха съществен принос в осигуряването на електроенергия на достъпни цени за индустрията и

за гражданите на страната. В презентацията си Димитър Ангелов запозна участниците с напредъка по реализация на най-важните проекти за централата – продължаването на срока на експлоатация на 5 и 6 блок и с комплексната концепция на дейностите за повишаване на топлинната мощност до 104 %.

Министър Теменужка Петкова подчерта съществената роля на АЕЦ “Козлодуй” за икономиката на България. Тя изрази своето задоволство, че работата по продължаване на срока на експлоатация на двата хилядника, като приоритет не само за атомната централа, но и за правителството, се развива по ясен график и съобразно европейските правила, към които страната ни се придържа.

В рамките на деня участниците в оперативното съвещание разгледаха въпроси от взаимен интерес и посетиха намиращия се в планов годишен ремонт пети енергоблок. В командната и машинната зала на блока те имаха възможност да наблюдават практически дейности от изпълнението на ремонтната програма.

ЕКСПЕРТИ ОТ АЕЦ УЧАСТВАХА В СЕМИНАР ПО УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО

От 25 до 27 май в гр. Елена се състоя семинар по управление на качеството, организиран от Българското ядрено дружество. Във фокуса на вниманието по време на обсъжданията бяха поставени тенденциите в развитието на стандартите, в частност на версия 2015 на БДС EN ISO 9001 "Системи за управление на качеството. Изисквания", както и необходимостта от промени в системите по управление на качеството с цел поддържане на съответствие с действащите стандарти.

Със свои доклади участваха представители на Агенцията за ядрено регулиране и международни одитори, експерти от българската атомна централа, от инженерингови организации и от консултантски компа-

нии в сферата на системи за управление, анализ на безопасността и управлението на риска. Професионалната общност бе запозната със

системата за управление на "АЕЦ Козлодуй" ЕАД в контекста на стандарт ISO 9001-2015.

РАБОТНА СРЕЩА НА ТЕМА СИГУРНОСТ В СИСТЕМАТА НА ЕНЕРГЕТИКАТА

От 27 до 29 май в Почивно-оздравителен комплекс "Леденика" се състоя работна среща на тема сигурност в системата на енергетиката. На срещата, организирана от Министерството на енергетиката, присъстваха представители на Министерството на отбраната, на Държавната комисия по сигурността на информацията, на Държавната агенция "Национална сигурност", както и специалисти от енергийни дру-

жества от цялата страна. АЕЦ "Козлодуй" беше представена от Найден Найденов – директор "Развитие и модернизации", Тодор Георгиев – ръководител на управление "Сигурност", експерти от управление "Сигурност" и от отделите "Аварийна готовност" и "Сигурност на информацията".

Заседателната програма включваше анализ на кризисните ситуации и на участията в национал-

ни и международни учения през 2014/2015 г., както и обсъждане на проекти за редица нормативни документи. Представените на срещата доклади обхващаха теми като документална и индустриална сигурност, превенция и защитни мерки, ядрена сигурност, отбранително-мобилизационна подготовка в сектор "Енергетика", планиране на защитата при бедствия в системата на Министерството на енергетиката и др.

УПРАВЛЕНИЕ “ТЪРГОВСКО” ОТПРАЗНУВА 15 ГОДИНИ ОТ СЪЗДАВАНЕТО СИ

На 30 май управление “Търговско” отпразнува своята 15-годишнина. За да отбележат успехите от този период, в хотелски комплекс “Истър” се събраха настоящи и бивши ръководители и служители от управлението.

“15 години не са много време на фона на 40-годишната история на АЕЦ “Козлодуй”, но те са достатъчни, за да се обособи една ефективна структура, да се утвърди и да намери своето достойно място в една огромна организация”, подчерта в приветствените си думи Красимира Каменова, ръководител на управлението. Към празника се присъедини и Богдан Димитров – директор “Икономика и финанси”, който е част от звеното от самото му създаване през 2000 г. и е негов ръководител в периода 2005 – 2012 г.

Управление “Търговско” се обособява като самостоятелно звено след влизането в сила на Закона за обществените поръчки (ЗОП) поради необходимостта от централизирано възлагане и изпълнение на обществени поръчки от “АЕЦ Козлодуй” ЕАД. Експертите от управлението

проведат процедури и конкурси по реда на ЗОП, администрират договори, взаимодействат с външните компании и с надзорните специализирани контролни органи и органи на държавната власт в областта на обществените поръчки.

САНДРУЖИНАТА НА ЦЕНТРАЛАТА ДЕМОНСТРИРА ОТЛИЧНА ПОДГОТОВКА

На 3 юни, за поддържане на високо ниво на подготовка на санитарната дружина към “АЕЦ Козлодуй” ЕАД, се проведеха практически занятия с реална симулация. На полигона в Националния учебен център на Главна дирекция “Пожарна безопасност и защита на населението” – гр. Монтана, бе разигран сценарий, базиран на събитието “земетресение с инцидент в химическо предприятие”. До-

броволците от сандружината, съвместно със спасители-алпинисти от центъра, евакуираха “пострадалите” и им “оказаха” долекарска помощ.

Командир на санитарната дружина на АЕЦ е Елка Томова – експерт по метрологично осигуряване в дирекция “Безопасност и качество”, а методически ръководител е д-р Рая Йотова – лекар по трудова медицина.

Сандружината на атомната цен-

траля съществува от почти 35 години. За този период в нея подготовка са преминали над 150 доброволци. В момента в състава ѝ участват 18 души. Те се обучават по специална програма под ръководството на Служба “Трудова медицина” и са част от аварийните структури на АЕЦ.

МЕЖДУНАРОДЕН ЯДРЕН ФОРУМ НА БУЛАТОМ

“Българската атомна енергетика – национална, регионална и световна енергийна сигурност” – това мото събра за пореден път от 3 до 5 юни край Варна над 200 ядрени експерти от бизнеса, представители на научните среди и дипломати от България, Франция, Русия, Германия, Холандия, Полша, Великобритания, Южна Африка, Япония, Словакия, Украйна, САЩ и др.

Организатор на международната ядрена конференция бе Български-

ят атомен форум – Булатом, а събитието се проведе под патронажа на Агенцията за ядрено регулиране, Българската академия на науките и Европейския атомен форум – Форотом.

“Ядрената енергетика е условие за енергийна стабилност и има своя принос за устойчивото развитие на икономиката” – заяви в приветствието си към участниците Кирил Цочев, заместник-председател на Народното събрание.

В работната програма със свои тематични доклади се включиха и седем експерти от АЕЦ “Козлодуй”. Част от техните презентации бяха посветени на продължаването на срока на експлоатация на 5 и 6 енергоблок и на повишаването на топлинната мощност на двата блока до 104%.

По време на конференцията бяха представени и значимите инвестиционни проекти, осъществени в българската атомна централа.

СПЕЦИАЛИСТИ ПО КАЧЕСТВОТО ОТ КОЛСКА АЕЦ ОБМЕНИХА ОПИТ С БЪЛГАРСКИТЕ СИ КОЛЕГИ

Специалисти от отдел “Управление на качеството” на Колска АЕЦ (Русия) пристигнаха в АЕЦ “Козлодуй”, за да обменят с българските си колеги опит по изграждане и внедряване на интегрирани системи за управление. Работната програма стартира на 9 юни в Учебно-тренировъчния център. Гостите приветства Пламен Василев, директор “Безопасност и качество”, който представи историята и актуалното състояние на българската атомна централа.

Натрупаните до момента знания и опит в областта на интегрираните

системи за управление бяха представени от 9 до 11 юни от експерти от управление “Качество” и от сектор “Експлоатационен опит и показатели за самооценка” на АЕЦ “Козлодуй”.

Руските специалисти се запознаха с редица аспекти от създаването и въвеждането на системата за управление в българската атомна централа. Сред разгледаните въпроси бяха: структура на управление; етапи на разработване и внедряване; системи за управление; принципи, по които се осъществява прилагането на изискванията на законодател-

ството и стандартите; приети политики в централата и др.

В рамките на работната визита бе разгледана и темата за системата от показатели в АЕЦ “Козлодуй” – документи, видове показатели, как те са определени на ниво централа и на ниво структурни звена, принципи на разпределение, периодичност на мониторинга с анализ на тенденциите на показателите, представяне на резултатите от оценката на показателите пред ръководството и персонала на Дружеството.

БЯД СЕ ПРИСЪЕДИНИ КЪМ ДЕКЛАРАЦИЯ НА СВЕТОВНАТА ЯДРЕНА ОБЩНОСТ

От 3 до 6 май в Ница, Франция, се проведе международният конгрес ICAPP (International Congress on Advances in Nuclear Power Plants). Основната цел на форума беше подписването на Декларацията от Ница, чийто стремеж е да спомогне за утвърждаването на ядрената енергия като ключово решение в борбата с климатичните промени.

Документът бе подписан официално от представителите на 39 ядрени дружества. Сред тях бе и председателят на младежката асоциация на Българското ядрено дружество (БЯД) Искрен Цветков – главен експерт “Комуникации” в АЕЦ “Козлодуй”.

Глобалната инициатива “Ядрена енергия за климата”, намерила израз в Декларацията от Ница, е стартирана през лятото на 2014 г. от инженери и учени от Френското ядрено дружество, подкрепени по-късно от колегите си

от ядрените дружества на Европа и Америка.

Декларацията от Ница призовава Протоколът към Рамковата конвенция за климатичните промени на Организацията на обединените нации (ООН) да признае ядрената енергия за генерираща нисковъглеродни емисии и да я включи във финансовите механизми, които подпомагат борбата с климатичните промени.

По време на конгреса учени, ядрени експерти и представители на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие и на Междуправителствения панел за климатичните промени към ООН призоваха всяка страна да има достъп до възможно най-разнообразно портфолио от налични нисковъглеродни технологии, в т.ч. и ядрена енергия. Така държавите ще имат възможност да намалят емисиите на въглероден диоксид и да изпълнят целите, заложи в енергийните им стратегии.

ПЕТИ ПРЕГЛЕД НА НАЦИОНАЛНИТЕ ДОКЛАДИ ПО ЕДИННАТА КОНВЕНЦИЯ ЗА БЕЗОПАСНОСТ ПРИ УПРАВЛЕНИЕ НА ОЯГ И РАО

В рамките на Петия преглед на националните доклади по Единната конвенция за безопасност при управление на отработено ядрено гориво (ОЯГ) и радиоактивни отпадъци (РАО), на 14 май, в седалището на Международната агенция за атомна енергия (МААЕ) във Виена, беше представен Петият национален доклад за изпълнение на задълженията на Република България по Конвенцията. Документът бе презентиран пред комисия от МААЕ от

председателя на Агенцията за ядрено регулиране (АЯР) д-р Лъчезар Костов и от експертите от АЯР Иван Горинов, началник на отдел “Ядрен материал и физическа защита”, и Валентин Станчев, началник на отдел “Извеждане от експлоатация и РАО”.

В българската делегация участваха също експерти от Министерството на енергетиката, АЕЦ “Козлодуй” и Държавно предприятие “Радиоактивни отпадъци”. Атом-

ната централа беше представена от Мишо Монев, ръководител на управление "Безопасност", и Валентина Станчева, ръководител на сектор "Радиационна защита".

Представянето на българския доклад беше високо оценено от експертите на МААЕ, а в заключение беше отбелязано, че страната ни изпълнява своите задължения по Единната конвенция.

ПРЕДПУСКОВА ПРОВЕРКА НА АЕЦ "БАРАКА"

В периода от 15 до 29 май в АЕЦ "Барака", Обединени арабски емирства, се проведе първият етап от серията предварителни предпускови проверки на WANO. В съответствие с правилата на Института за експлоатация на ядрена енергия (Institute of Nuclear Power Operations) и стратегията на WANO за поддръжка на новостроящи се централи предпусковите тестове се предшества от шест предварителни проверки в различна конфигурация на проверяваните области, които трябва да помогнат на централите в организацията, да гарантират готовността им за приемане на ядреното гориво на площадката и за бъдещото въвеждане в експлоатация на ядрените съоръжения.

В продължение на две седмици екипът на WANO извърши провер-

ка на готовността на държавната компания ENEC (Emirates Nuclear Energy Company) и експлоатиращата организация "Нава", която е част от ENEC. Проверката беше извършена съгласно документа на Световната асоциация "Производствени задачи и критерии за изпълнение за предпускови проверки" в единадесет области от шестима експерти. Сред тях бе и Веселин Николов – ръководител-сектор "Експлоатационен опит и показатели за самооценка" в АЕЦ "Козлодуй", който провери областите "Експлоатационен опит", "Подобряване на изпълнението" и SOER (Съобщения за събития със значим експлоатационен опит).

В работната програма бе включена и проверка на състоянието на експлоатиращата организация на

място – на площадката на строящата се АЕЦ.

Експертите от Световната асоциация работиха съвместно с представители на компанията, които преди самата проверка бяха извършили самооценка в съответните области.

АЕЦ "Барака" се строи на брега на Персийския залив на около 280 км западно от столицата Абу Даби. Проектът на централата е южнокорейски и предвижда изграждането на 4 енергоблока с реактори APR-1400. Към момента на проверката първи блок на централата бе с построени основни сгради, с монтирано оборудване по първи контур и с продължаващ монтаж на турбината в машинна зала. Планираната дата за пуск на първи блок е 1 октомври 2016 г.

ОСИГУРЯВАНЕ НА БЕЗОПАСНОСТТА НА ЦЕНТРАЛИ С РЕАКТОРИ ВВЕР

От 18 до 24 май в гр. Подолск (Русия) се проведе Деветата международна научно-техническа конференция, посветена на безопасността на водо-водните енергийни реактори. Във форума, организиран от ОКБ "Гидропресс" – главен конструктор на съоръженията, взеха участие 248 специалисти: представители на МААЕ и WANO, сътрудници на десетки проектно-конструкторски и научно-изследователски институти, заводи, атомни централи и висши училища от 14 страни. Андрей Красночаров – главен механик "Изпълнение на ремонта", и Людмил Неделчев – главен експерт "Ресурс на основно оборудване" в АЕЦ "Козлодуй", бяха сред участниците във форума.

Целта на конференцията беше да се разгледа, обобщи и сподели опитът от осигуряването на безопасността, натрупан през последните години, както и да се отдели

специално внимание на практическите решения по различни въпроси в тази област. Резултатите от научно-изследователските и опитно-конструкторските работи, представени в докладите, изясняват логическите процеси при избор и обосноваване

на технически решения, обезпечаващи безопасността на ВВЕР в рамките на програми за модернизации, за продължение на срока на експлоатация и за строителство на нови атомни централи.

По време на конференцията бяха изнесени 14 доклада на пленарните заседания и 165 секционни доклада. Людмил Неделчев (на снимката) представи темата "Определяне на температурата на студена крехкост на метала от корпуса на реактор тип ВВЕР-1000". Той запозна колегите си с дейностите в тази област, извършвани в АЕЦ "Козлодуй", и с начина, по който тези дейности кореспондират с най-новите нормативи, утвърдени от проектанта на ВВЕР и действащи към настоящия момент. Българската разработка засяга особено важен критерий, който дава възможност за обосноваване на продължаването на експлоатационния срок на корпуса и на реактора като цяло.

ЗАСЕДАНИЕ НА СЪВЕТА НА ТЕХНИЧЕСКИТЕ РЪКОВОДИТЕЛИ КЪМ WANO – МЦ

От 2 до 4 юни в АЕЦ "Тяньван" – Китай, се проведе петото заседание на Съвета на техническите ръководители (главните инженери) на ек-

плоатиращи организации и атомни електроцентрали към Московския център на WANO. В работата на форума участие взеха 39 главни инже-

нери от девет държави – България, Унгария, Индия, Иран, Китай, Русия, Словакия, Украйна и Финландия, както и представители на руски

компани и на WANO – МЦ. Веселин Петров – ръководител-направление “Инженерно осигуряване” на 5 и 6 блок на АЕЦ “Козлодуй”, представляваше българската атомна централа.

Заседанието бе председателствано от Шен Янфен, избран единорочно на този пост по време на предишната среща на Съвета от 21 до 22 септември 2014 г. в гр. Дюселдорф, Германия. Шен Янфен е заместник-директор на китайската компания JNPC, която е оператор на централата, домакин на заседанието – АЕЦ “Тяньван”.

Във фокуса на вниманието по време на обсъжданията бяха поставени редица въпроси, сред които:

- ▶ положителни практики в областта на експлоатацията на атомни централи;
- ▶ проблемни въпроси в експлоатацията на АЕЦ;
- ▶ управление на радиоактивни

отпадъци и на отработено ядрено гориво;

- ▶ резултати от самооценката по аварийна готовност и управление на тежки аварии.

По време на презентациите участниците се увериха, че подходът на експлоатиращите организации и надзорните органи по отношение на продължаване на срока на експлоатация на ядрени блокове е идентифициран. При разглеждането на положителните практики беше подчертано, че всички членове на WANO – МЦ активно разработват ръководства за управление на тежки аварии и че самооценката по управление на тежки аварии и аварийна готовност е завършена и са набелязани съответните мероприятия за подобряване на безопасността. Окончателен доклад за резултатите от самооценката ще бъде представен на срещата на Борда на директорите на WANO,

която ще се проведе през октомври 2015 г. в Торонто (Канада).

Одобрени бяха и две предложения за семинари, които Московският център на WANO да организира съвместно с научни организации и конструктори – по темите вътрешнокорпусно задържане на стопилката за реактори ВВЕР-1000 и мониторинг на риска.

Съвещанието завърши на 4 юни с техническа обиколка, по време на която експертите посетиха командната и машинната зала на първи енергоблок, пълномащабния тренажор на оперативния персонал, площадката на двата новостроящи се 3 и 4 блок, територията, предвидена за изграждане на още четири блока на АЕЦ “Тяньван”, както и посетителския център на китайската централа.

КОМПЮТЪРНАТА СИГУРНОСТ В ЯДРЕНАТА СФЕРА

Конференция на Международната агенция за атомна енергия на тема “Компютърна сигурност в ядрения свят” се проведе във Виена от 1 до 5 юни. 650 експерти от 92 страни членки на Агенцията и от 17 регионални и международни организации обсъдиха актуални теми и

обмениха опит в първия по рода си форум, посветен на въпросите на киберсигурността в ядрената енергетика. Събитието бе организирано съвместно с Интерпол, Международния съюз по далекосъобщения (ITU), Междурегионалният изследователски институт по криминалистика и правосъдие към ООН (UNICRI) и Международната електротехническа комисия (IEC).

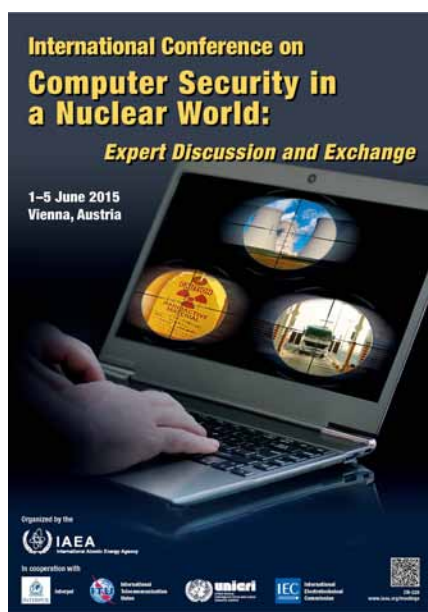
От страна на българската атомна централа във форума участва Георги Пешев – ръководител-сектор “Програмно осигуряване – технически системи за сигурност” в управление “Сигурност”.

Целта на конференцията бе да предостави форум за обмен на информация и опит, както и да се засили сътрудничеството в рамките на глобалните усилия за защита на ядрените съоръжения от кибератаки.

Работата по време на срещата протече под формата на пленарни заседания, технически сесии и презентации. На пленарните заседания

бяха разгледани тенденциите по отношение на кибератаките и защитата от тях, компютърната сигурност от национална и регионална гледна точка, управлението на сигурността на компютърните системи във връзка с ядрената сигурност и др. Беше демонстриран сценарий на кибератака и нейното потенциално въздействие върху ядрената сигурност. Подчертано бе, че сред мерките, които могат да подпомогнат поддържането на компютърна експертиза в сферата на ядрената сигурност, са развитието на човешките ресурси и разработването на програми в областта на образованието, обучението и управлението на знанията.

Специалистите от цял свят се обединиха около извода, че компютърната сигурност трябва да бъде възприемана като съществен елемент от ядрената сигурност, за да се предпази отрасълът от все по-сложни киберзаплахи в дигитално зависими и взаимосвързани среди.

РАБОТНИ ЗАСЕДАНИЯ В РАМКИТЕ НА IFNЕС

На 15 и 16 юни във френската столица Париж се състояха заседания на Групата по развитие на ядрената инфраструктура и на Групата за управление към Международната рамка за сътрудничество в областта на ядрената енергия (IFNЕС). Организацията е наследник на Глобалното ядрено енергийно партньорство (GNEP), създадено през 2007 г. В IFNЕС участват 32 страни, а със статут на наблюдатели са 31 държави и три международни организации.

Представители на АЕЦ "Козлодуй" в двете работни съвещания бяха Веселин Петров – ръководител-направление "Инженерно осигуряване" на 5 и 6 блок, и Ангел Славчев – главен експерт в отдел "Международни мисии", дирекция "Развитие и модернизации".

По време на заседанието на Групата по развитие на ядрената инфраструктура бе представено кратко резюме на доклада на генералния директор на МААЕ за

поуките, извлечени от аварията в АЕЦ "Фукушима". Документът, който обединява информация и данни от 300 референтни източника, е резултат от сътрудничеството на над 180 експерти от 42 държави и международни организации и институции.

Участниците бяха информирани за резултатите от няколко международни форума, проведени през тази година – Дипломатическата конференция по Конвенцията за ядрена безопасност, Третата конференция по ядрена енергетика в Африка и Петата среща за преглед на националните доклади по Единната конвенция за безопасно управление на ОЯГ и РАО.

В рамките на работната среща на Групата за управление участниците обсъдиха въпроси, свързани с възможностите за финансиране на ядрени проекти от международни и регионални банкови институции и от агенции за експортно кредитиране.

МОСКОВСКИЯТ ЕНЕРГЕТИЧЕСКИ ИНСТИТУТ ОТБЕЛЯЗА СВОЯТА 85-ГОДИШНИНА

През 2015 г. Националният изследователски университет "Московски енергетически институт" (НИУ "МЕИ"), както днес се нарича висшето учебно заведение, чества 85 години от основаването си. На годишнината бяха посветени десетки научни, културни и спортни събития. Кулминацията на честванията бе на 26 юни т.г. и събра на празника в актовата зала на НИУ "МЕИ" стотици гости от Русия, Китай, България, Германия, Полша, Виетнам, Унгария и др. Сред тях бяха и двама представители на АЕЦ "Козлодуй", възпитаници на МЕИ – Иван Тодоров, физик-контролиращ, и Валери Милошев, главен технолог "Експлоатация".

В тържествена обстановка прозвучаха поздравления от министъра на енергетиката на Русия, от десетки държавни институции, от чуждестранни дипломати и делегации, както и от популярни личности, получили своето образование в МЕИ. Ректорът Николай Рогалев припомни на всички присъстващи основни моменти от историята на учебното заведение, с която се гордеят всички, свързани с него.

Възпитаниците на НИУ "МЕИ" Валери Милошев, Татяна Милошева и Иван Тодоров с ректора на университета Николай Рогалев (в средата)

Сред събитията в празничния ден бе и откриването на забележителен монумент – реален ротор на парна турбина, която е работила в топлоелектрическата централа към МЕИ.

Московският енергетически институт (МЕИ) е създаден през 1930 г. Днес това е едно от най-големите висши технически учебни заведения в света, в което се обучават специалисти в областта на енергетиката, електротехниката, електрониката и информатиката.

В своята 85-годишна история МЕИ е подготвил над 190 хиляди инженерни и научни кадри за различни страни, сред които и България. Сред випускниците му има академици, държавни и стопански ръководители, космонавти, политически и културни дейци. Възпитаници на МЕИ са много български специалисти, свързани с изграждането и развитието на АЕЦ "Козлодуй".

В наши дни в МЕИ се обучават студенти и докторанти от 68 страни. В състава му влизат 10 института, сред които и Институт по топло- и атомна енергетика.

За своите успехи МЕИ е награден с два държавни руски ордена и с шест ордена на други страни.

ЕКОНАГРАДА ЗА АТОМНАТА ЦЕНТРАЛА

АЕЦ “Козлодуй” беше удостоен с грамота “Зелена иновация” в рамките на петото издание на конкурса “Най-зелените компании на България 2014”, организиран от b2b Media. Целта на информационния сайт за бизнес новини е да отличи компании, които развиват дейността си по отговорен към природата начин.

Грамотата е още едно признание за приноса на атомната електроцентраля към опазването на околната среда и за значимата роля на ядрената енергетика в контекста на борбата с глобалните екологични проблеми, пред които е изправен

съвременният свят. Само за миналата 2014 г. електропроизводството на АЕЦ “Козлодуй”, в сравнение с конвенционални ТЕЦ, е спестило на населението и околната среда вредното въздействие на близо 19 млн. тона въглероден диоксид, 109 хил. тона серен диоксид, 23 хил. тона азотни оксиди и 3 хил. тона прах.

Конкурсът се провежда ежегодно под патронажа на Президента на Република България и с подкрепата на Министерството на околната среда и водите. Наградите на най-зелените компании на България бяха връчени на 28 май в Софийската филхармония.

VII МЕЖДУНАРОДЕН ФОРУМ “АТОМЕКСПО – 2015”

От 1 до 3 юни в Москва, за седми пореден път, се състоя “Атомекспо – 2015”. Това е най-големият международен форум за ядрена енергетика в Русия, организиран от държавната корпорация за атомна енергия “Росатом”. Деловата програма на мащабното събитие включваше провеждане на конгрес и на специализирана изложба на оборудване за ядрени съоръжения.

Над 2200 представители на 47 страни от цял свят се включиха в основното пленарно заседание на

тема “Атомната енергетика – импулс за социално-икономическото развитие” и в тематичните кръгли маси по въпросите на безопасното използване на ядрените технологии, разработването на нови продукти в атомната промишленост, подготовката на кадри, разработването на национални програми по ядрена енергетика, международното сътрудничество в отрасъла, съвременните подходи в експлоатацията на атомните централи и др. В трите дни на “Атомекспо – 2015” ръководители

и експерти от международни, държавни, научни и бизнес среди имаха възможност да дискутират по всички актуални теми от развитието на световната ядрена енергетика и да обменят опит.

От страна на България във форума участваха изпълнителният директор на Български Енергиен Холдинг и председател на Съвета на директорите на АЕЦ “Козлодуй” Жаклен Коен и изпълнителният директор на атомната централа Димитър Ангелов.

Ден на енергетика 2015 – традиция и увереност в бъдещето

На 20 юни начало на празника на атомните енергетици даде тържественият марш по главната улица на мажоретки и оркестър "Дефилир" към СОУ "Иван Вазов", гр. Вършец. Маршът завърши на алеята на АЕЦ "Козлодуй" пред Спортно-оздравителния комплекс, където по традиция определеният за енергетик на годината засажда дръвче.

Тази година браншовата камара на енергетиците даде това почетно звание на Иван Андреев, заместник изпълнителен директор на атомната централа. В словото си, произнесено на алеята, Димитър Ангелов, изпълнителен директор на АЕЦ "Козлодуй", изтъкна знанията и опита на своя колега, като един от водещите ръководители, които подготвят продължаването на срока на експлоатация на 5 и 6 енергоблок.

Кулминацията на празника беше в Ботев парк. Официални гости бяха председателят на Агенцията за ядрено регулиране д-р Лъчезар Костов, кметът на Община Козлодуй Румен Маноев и председателят на Общински съвет Венцислав Горанов, д-р Виолин Крушовенски – кмет на Община Мизия, бивши ръководители и колеги от атомната централа, стотици граждани.

Димитър Ангелов отправи приветствени думи към присъстващите и подчерта значението на АЕЦ "Козлодуй" за българската енергетика и постиженията, с които атомните енергетици имат основание да се гордеят.

Очакван момент от празничната програма бе награждането на отличилите се през годината енергетици с почетна грамота и статуетка. След номинации от персонала в електронна анкета, специална комисия разгледа предложенията и обсъди личния принос на номинираните в съответните категории, като определи носителите на званието "Най-добър" за 2015 година.

Валентина Станчева, ръководител-сектор "Радиационна защита" в дирекция "Безопасност и качество" – най-добра в област "Безопасност, сигурност, качество"

Илиян Томов, ръководител-сектор "Реакторно отделение", направление "Експлоатация", ЕП – 2 – най-добър в категория "Реакторно оборудване"

Тихомир Стайков, ръководител-група "Въртящи механизми", направление "Ремонт", ЕП – 2 – най-добър в област "Турбинно оборудване"

Светозар Василев, главен технолог "Експлоатация" – най-добър оператор на реактор

Бисер Мадански, ръководител-група "Технологични измервания", направление "Ремонт", ЕП – 2 – най-добър в категория "Системи за контрол и управление"

Снежана Янкова, началник-отдел "Планиране и продажби" спечели приза "Най-добър икономист, търговец, финансист"

Владимир Димов, ръководител-сектор "Обща технология", направление "Инженерно осигуряване", Електропроизводство – 2, стана най-добър в област "Инженерна и техническа поддръжка"

За първи път през 2015 г. бе присъден приз "Най-добър оператор на ВЕЦ". Емил Писарев – изпълнителен директор на водноелектрическата централа, връчи наградата на Дани Шаров за успехи в експлоатацията на ВЕЦ "Козлодуй", чийто едноличен собственик е атомната централа

"Жена енергия" стана Радка Иванова, президент на WiN – България. Отличието се присъжда от сдружение "Жените в ядрената индустрия" за цялостен принос в популяризирането на атомната енергетика

Тазгодишният носител на приза "Най-добър физик" стана Александър Каменов, главен експерт "Реакторно-физични анализи" в управление "Експлоатация", сектор "Реакторно-физични разчети", отдел "Ядрено гориво".

Кирил Величков, ръководител-група "Собствени нужди", направление "Ремонт", Електропроизводство – 2, заслужи званието най-добър в категория "Електрооборудване". От негово име наградата получи колегата му Цветан Николов – ръководител-лаборатория "Собствени нужди".

За най-добър в област "Химия" бе определен Пеньо Пенев, ръководител-сектор "Инженерна химия", направление "Инженерно осигуряване", ЕП – 2. По време на тържеството наградата му бе предадена на Димитър Ваклинов – главен експерт в същия сектор.

Денят на енергетика продължи с празнична програма в Ботев парк на град Козлодуй

По традиция ядрените енергетици посветиха на професионалния си празник и редица състезания, проведени от 8 до 13 юни на различни спортни обекти в град Козлодуй. Много работници и служители на атомната

електроцентрала взеха участие в оспорваните надпревари в следните дисциплини: тенис на маса, футбол, табла, дартс, спортна стрелба с въздушна пушка, пентанк, плуване, плажен волейбол и шахмат.

АЕЦ “КОЗЛОДУЙ” УЧАСТВА В ТРЕТАТА ГЛОБАЛНА СЕДМИЦА ЗА ПЪТНА БЕЗОПАСНОСТ

Атомната централа се включи в обявената от Организацията на обединените нации Трета глобална седмица за пътна безопасност. Тази година тя се проведе от 4 до 10 май и бе посветена на безопасността на най-младите участници в движението по пътищата – децата.

Официалният надслов на седмицата “Спаси живота на децата” бе водещият мотив на организираната от АЕЦ образователна беседа с ученици от прогимназиалния курс на училищата в Козлодуй. На 8 май в голямата зала на Дома на енергетика над 150 ученици от III, V и VI клас на СОУ “Христо Ботев” и СОУ “Св.св. Кирил и Методий” се срещнаха с инспектор Бисер Лашков, началник “Пътна полиция” в Районно управление “Полиция” – Козлодуй.

С това събитие АЕЦ “Козлодуй” даде своя принос като

социално отговорна компания в общите усилия на държавни, общински и неправителствени организации да осигурят условия за по-безопасно движение на децата.

ЕКСКУРЗИЯ ВЪВ ВРАЧАНСКИЯ БАЛКАН

На 25 май бе осъществена една инициатива, очаквана с нетърпение от децата от центровете за настаняване от семеен тип в селата Борован и Бърдарски геран – екскурзия до парк “Врачански балкан”.

Пътешествието за малките възпитаници на двата центъра бе част от благотворителната програма на организацията на жените в АЕЦ “Козлодуй” и се реализира с

част от събраните във Великденската кампания средства за подпомагане на няколко социални центъра във Врачанска област.

Посещението на пещерата “Леденика” и прожекцията в 5D-киното превърнаха деня в незабравимо преживяване за малчуганите, а атомната централа им осигури обяд в Почивно-оздравителния комплекс “Леденика”.

ИНИЦИАТИВИ ЗА МЕЖДУНАРОДНИЯ ДЕН НА ДЕТЕТО

С поредица от прояви бе отпразнуван Международният ден на детето. На първи юни възпитаниците на Театралното училище се включиха за пети път в ежегодната инициатива на Образователния портал Академика БГ за едновременно рецитиране на стихотворението “Аз съм българче” от Иван Вазов. Те рецитираха стиховете на българския класик заедно със стотици свои връстници

от цялата страна. След това младите актьори поднесоха своя подарък към всички деца в гр. Козлодуй – пиесата “Приключения опасни със герои сладкогласни” от Н. Йорданов, с режисьор Малинка Ганчева и вокален педагог Мирена Ченкова.

По случай Деня на детето спортна секция “Футбол” към Клуба за физкултура, спорт и туризъм “Първа атомна” организира футболен турнир за деца. В надпреварата се включиха 32 деца, разделени на 4 отбора. Първо и второ място заеха отбори на СОУ “Св.св. Кирил и Методий”, а трето място заслужи футболистите от СОУ “Христо Ботев”. За всички участници бяха осигурени тениски, а Богдан Димитров, директор “Икономика и финанси”, награди призъорите с купи, медали и топки.

В края на деня поредно признание за вокална група “Робинзон” и тяхната преподавателка Людмила Алексиева донесе третото издание на общинския конкурс за млади изпълнители на популярна песен “Козлодуй търси таланти”. Журито с председател Венета Конярова присъди втора награда на Александра Рачева.

ДЕН НА ОТВОРЕНИ ВРАТИ

АЕЦ "Козлодуй" посрещна 542 посетители

На 27 юни в АЕЦ "Козлодуй" се проведе Ден на отворените врати – традиционна инициатива, очаквана с голям интерес. В съботния ден 542 посетители пристигнаха в атомната централа от градовете Пловдив, Бургас, Габрово, София, Плевен, Симитли, Казанлък, Благоевград, Берковица, Етрополе, Петрич, Ямбол, Сливен, Враца, Лом, Ботевград и още много малки и големи селища на страната. Сред тях бяха цели семейства и специално сформирани за посещението групи. Гости на българската централа бяха и граждани на Румъния, Швейцария и Италия.

Най-малките посетители бяха от София – двумесечните Анна Петрова и Даниел Лазаров, а най-възрастният се оказа Цветан Мързов от Козлодуй, на 79 години.

Водени от експерти от АЕЦ, посетителите от всички възрасти разгледаха машинните и командните зали на най-големите генериращи мощности в България – хилядамегаватовите 5 и 6 енергоблок. Те получиха непосредствени впечатления и задълбочена информация за това как работи българската атомна централа.

Богатата програма, подготвена за деня, удовлетвори очакванията и на най-любознателните. Свидетелство за това бе и непрекъснатият поток от желаещи да наблюда-

ват как в мобилната лаборатория за радиоелекологичен мониторинг, разположена пред Информационния център, се измерват в реално време гама фонът и други параметри на околната среда.

Десетки деца и възрастни се насладиха на уникалното преживяване да се издигнат на повече от 50 метра с една от най-високите стълби на противопожарен автомобил в страната. В програмата бяха включени и демонстрации на огнеборци по бързо гасене на огън с най-модерна техника.

Всички посетители отнесоха със себе си разнообразни информационни материали за АЕЦ "Козлодуй", както и много спомени от всичко, видяно през деня.

Ето какво споделиха някои от гостите в този ден:

Камелия Каменова, от Букурещ

Аз съм отраснала в гр. Мизия и тук, в АЕЦ, преди години бях на студентски стаж. Съпругът ми Аристидис Папатомас е от Атина и живеем в Букурещ. Искахме днес да покажем на нашите малки дъщери атомната централа. Тук те получиха много информация на достъпен за тях език – благодарим ви за това, че сте помислили и за децата.

Вили Шип, от Швейцария

В АЕЦ "Козлодуй" работи човек, близък на семейството ми, и това провокира интереса ми да дойда тук. Преди години разгледах една от швейцарските АЕЦ – "Гьосген". Посещението ми днес ме убеди, че в българската АЕЦ се работи много сериозно и се отделя специално внимание на безопасността – това е наистина най-важното в една атомна централа.

Цветан Мързов, от Козлодуй

Преди доста години работех по ремонта на турбините на всички блокове. Знаех, че има много новости в тази сфера и днес успях да науча повече за тях. Радостен съм, че можах да видя с очите си колко много е постигнато в атомната ни централа.

Николай Карлев, от Белене

Завършил съм втория випуск на Техникума по ядрена енергетика в Белене със специалност "Ядрена топлоенергетика". Искях това, което съм учил на теория, да го видя как изглежда на практика. Доведох и моя син – ученик, за да разбере сам откъде идва електроенергията, на която всички сме потребители. Добре е младите хора да имат информация и да могат да правят съпоставка между АЕЦ и другите електроцентрали, да разберат нейните предимства.

Иглика Христова, от Етрополе

Респектирана съм от това, което се прави за безопасността. Беше наистина впечатляващо да се наблюдава работата на операторите в командната зала, получихме и много информация за атомната централа.

АЕЦ "Козлодуй" организира първото групово посещение на граждани за запознаване с работата на атомната централа на 9 октомври 1994 г. Оттогава до днес, само в рамките на инициативата Ден на отворени врати, лични впечатления от високотехнологичните съоръжения и тяхната безопасна експлоатация са получили близо 14 хиляди души.

ПРЕЗ ПОГЛЕДА НА МАЛКИТЕ ХУДОЖНИЦИ

Тази година в Регионалния конкурс на тема “АЕЦ – енергия за чиста природа”, организиран от “АЕЦ Козлодуй” ЕАД, участваха 131 деца от 12 населени места с общо 131 творби. Жури от Дома на енергетика (ДЕ) при атомната централа в състав Милена Владимирова – ръководител ДЕ, София Атанасова – организатор изложби, и Венцислав Калушев – ръководител-група “Културна и художествено-творческа дейност”, определи наградните произведения в три възрастови групи. Първа награда в групата до 8 г. получи Николай Иванов (7 г.), от 9 до 11 г. най-красивата рисунка бе тази на Христина Благоева (11 г.), а при по-големите – от 12 до 16 г., с първа награда бе отличен Габриел Йорданов (13 г.). Списък с всички наградени е публикуван на сайта на АЕЦ “Козлодуй” www.kznpp.org.

Рисунките на отличените участници бяха експонирани в главното фоайе на Дома на енергетика от 12 до 18 май. Изложените творби, изпълнени с различни техники, показаха, че децата са усетили важността на темата на конкурса – в техните творби АЕЦ е представена в непосредствена близост с природата. Идеята на конкурса е малките художници и техните ръководители да научат

Така видя централата най-малкият победител в тазгодишния конкурс “АЕЦ – енергия за чиста природа” – 7-годишният Николай Иванов

повече за работата на атомната електроцентрала, за да се убедят сами, че нейната дейност е подчинена не само на производството на електроенергия, а и на грижата за околната среда.

ДОМЪТ НА ЕНЕРГЕТИКА ОТБЕЛЯЗА СВОЯТА 30-ГОДИШНИНА

На 27 май 1985 г. е тържественото откриване на Дома на енергетика, дългоочаквания културен дом на атомните енергетици. Както през 80-те години, така и днес, дейността на Дома е част от социалната ангажираност на АЕЦ “Козлодуй”. Последователната подкрепа на всички ръководства на атомната централа през годините го превръща в притегателен културен център както за енергетиците и техните семейства, така и за жителите на град Козлодуй и региона. Той предлага богат културен афиш, разнообразни възможности за обучение във всички основни форми на изкуствата, съхранява и популяризира националните традиции в областта на фолклора, предлага програми за пълноценно удовлетворяване на културните и социални потребности на служителите на Дружеството и техните семейства, насърчава и подпомага творческата активност на децата.

На 16 май 2015 г. Домът на енергетика отбеляза своята 30-годишнина с празничен концерт на любителските състави.

В програмата взеха участие съставът за народни танци “Атомик”, вокалната група за народно пеене, вокалната формация “Робинзон”, съставът за латинотанци, студиото по спортни танци, школата по балет, театралният състав, а водещи бяха деца от театралното училище при ДЕ.

Изпълнителният директор на АЕЦ “Козлодуй” Димитър Ангелов подчерта в своя поздравителен адрес: “За изминалите три десетилетия Вие заедно създадохте един истински храм на изкуството, едно средище на културата, каквото нашият град отдавна очакваше!”

На празничния концерт присъстваха бивши и настоящи преподаватели и служители от Дома на енергетика, както и много почитатели на изкуствата, изявявали се в неговите школи и състави през годините. Всички те са оставили частица от себе в културното средище на Козлодуй.

На годишнината бяха посветени и всички прояви, включени в афиша на ДЕ през май и юни. На 4 май беше открита годишната изложба на Студиото по изобразително изкуство с ръководител Мирослава Каменовска. 19 малки художници на възраст от 5 до 16 години представиха свои картини, изпълнени с различни техники.

На 7 май вокалните дарования от група "Робинзон" с преподавател Людмила Алексиева сътвориха истински спектакъл, като потопиха публиката в Дома на енергетика в "Море от фантазия". Най-малките таланти от "Робинзон" се представиха достойно и на първото си участие на голяма сцена. Те заеха второ място в категорията "певческа формация" в XXIII издание на Международния детски фестивал на изкуствата "Лачени обувки", състоял се в гр. Берковица от 28 до 30 май.

На 10 юни момичетата и момчетата от школата по латино танци "Енергиен блиц" при Дом на енергетика с ръководител Ина Петрова зарадваха почитателите на това красиво изкуство с празничен концерт, посветен на 30-годишнината от откриването на културния дом

на енергетиците и на 5-годишнината от създаването на школата.

Марина Иванова (13 г.) и Йолина Димитрова (17 г.) от школата по пиано с преподавател Здравка Николаева спечелиха престижни награди от XVI Международен детски фестивал "СЛЪНЦЕ – РАДОСТ – КРАСОТА", който се проведе от 15 до 20 юни в гр. Несебър. Марина бе отличена с диплом за второ място в своята възрастова група, а Йолина получи грамота за майсторско и артистично участие. Техният музикален педагог Здравка Николаева бе награден с диплом за високи творчески успехи в работата с деца.

Театралният състав при ДЕ за пореден път гостува на сцената на столичен театър. На 26 юни в салона на театър "Българска армия" трупата представи най-новата си постановка "Драг и робът", отличена с първи награди за спектакъл и режисура на XVIII национален фестивал на любителските театри с международно участие "Каварна".

Последната премиера в Дома на енергетика за този сезон – на младежката театрална формация, бе на 29 юни. Познатите на публиката в Козлодуй млади дарования Шайяна Стефчова и Наталия Крисенко се изявиха в наградената с "Пулицър" творба на Марша Норман "Лека нощ, мамо". Спектакълът е реализиран от творческия тандем от ДЕ Малинка Ганчева (преподавател в Театралното училище) и Мирена Ченкова (вокален педагог).

ОТБОРЪТ НА АЕЦ ПО КАНАДСКА БОРБА УЧАСТВА В ПЪРВЕНСТВОТО НА СТАРИЯ КОНТИНЕНТ

Представителите на секция "Канадска борба" към Клуба за физкултура, спорт и туризъм (КФСТ) "Първа атомна" записаха поредно достойно представяне при участието си в Европейското първенство по силовия спорт. То се проведе от 2 до 7 юни в зала "Универсиада" в София и събра над 800 състезатели от 30 страни. Любен Иванов (на снимката) спечели златен медал на дясна ръка и сребърен медал на лява ръка в категория +100 кг при сеньорите гранд

мастер (над 50 г.). Владимир Младенов в дивизия младежи до 85 кг зае седмо място на лява и дясна ръка, а Иван Младенов остана осми на лява ръка в дивизия мъже в категория до 110 кг.

Преди старта на състезанието, по повод 20 г. от основаването на родната федерация, с награди бяха удостоени най-заслужилите в канадската борба. Президентът на световната централа Асен Хаджитодоров връчи часовник с логото на Българската

федерация по канадска борба на колегата Любен Иванов за заслугите му в развитието на този спорт у нас.

КЛУБЪТ ЗА ФИЗКУЛТУРА, СПОРТ И ТУРИЗЪМ "ПЪРВА АТОМНА" С ЕВРОПЕЙСКИ ШАМПИОН

Владимир Христов, от Електропроизводство – 2, направление "Ремонт I контур", е новият европейски шампион по мъртва тяга с постижение от 302,5 кг на първенството по силов трибой и мъртва тяга, което се проведе от 8 до 13 юни в Рига, Латвия.

В състезанията участваха 480 състезатели от 31 страни.

Постигнението на нашия шампион му спечели покана за предстоящото Световно първенство в Португалия през ноември тази година.

ПЪРВО МЯСТО В КОМПЛЕКСНОТО КЛАСИРАНЕ НА МЕЖДУНАРОДЕН СПОРТЕН ФЕСТИВАЛ

Състезателите от КФСТ "Първа атомна" завоюваха купата в крайното класиране на XII Международен работнически спортен фестивал в курортния комплекс "Св.св. Константин и Елена".

От 17 до 21 юни 1400 спортисти от 10 държави премериха сили в общо 16 спортни дисциплини. Отборът на АЕЦ "Козлодуй" стана първи в крайното комплексно класиране по нации с общ сбор от 132 т. пред "Мини Марица-изток" с 94 т. и "Атом-Спорт" (Русия) с 87 т.

Златни медали нашите състезате-

ли извоюваха в следните спортове: стрелба с въздушна пушка (мъже и жени), спортна табла (жени), плажен волейбол (жени), боулинг (смесено), плуване (мъже и жени), плажна борба (мъже). Сребърни отличия спечелиха в дисциплините: стрийтбол (жени), бридж (жени), петанк (жени), плажен волейбол (мъже), теглене на въже (мъже и жени). Надпреварите по вдигане на пудовка (мъже), плажна борба (жени) и тенис на корт (мъже) донесоха бронз на спортистите от АЕЦ.

Редакционен екип:

Димитър Лъжов
Маргарита Каменова
Красимира Кузманова
Валентина Лазарова
Евелина Тодорова
Димитър Нанов
Петя Башлиева
Искра Владимирова

Снимки:

Слава Маринова
Илин Димитров
Гергана Георгиева
Валентин Серафимов
Димитър Димитров
(Отдел "Информационен център")

Броят е приключен
редакционно на
14.07.2015 г.
При използване на
материали от изданието,
позоваването на
"ПЪРВА АТОМНА"
е задължително!

Адрес на редакцията:

Отдел "Връзки с обществеността"
"АЕЦ Козлодуй" ЕАД
Козлодуй 3321
тел: 0973 7 40 70
e-mail: info@npp.bg
www.kznpp.org